

Sygn. akt V Ua 29/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Jacek Wilga

Sędziowie SSO Krzysztof Głowczyński, SSO Andrzej Marek (spr.)

Protokolant star. sekr. sądowy Ewa Sawiak

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2016 r. **w Legnicy**

na rozprawie

sprawy z odwołania W. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Legnicy IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 10 października 2016 r. **sygn. akt** IV U 18/15

I. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 17 listopada 2014 roku w ten sposób, że przyznaje W. C. prawo do ustalenia wysokości zasiłku chorobowego za okres od 8 lipca 2013 roku do 5 stycznia 2014 roku przy zastosowaniu przepisu art. 37 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,

II. zawarty w odwołaniu wniosek o przyznanie odsetek od zasiłku chorobowego przekazuje do rozpoznania organowi rentowemu.

SSO Andrzej Marek SSO Jacek Wilga SSO Krzysztof Głowczyński

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 października 2016 r. Sąd Rejonowy w Legnicy oddalił odwołanie wnioskodawcy W. C. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 17 listopada 2014 r., mocą której organ ten uchylił swoją wcześniejszą decyzję z dnia 13 stycznia 2014 r. i przyznał wnioskodawcy prawo do zasiłku chorobowego od dnia 8 lipca 2013 r. do dnia 5 stycznia 2014 r.

Sąd Rejonowy ustalił m.in. że W. C. od dnia 1 lipca 2013 r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę na okres próbny w (...) Sp. z o.o. Sp. kom. we W.. Pracę wykonywał na terenie Niemiec. Od dnia 8 lipca 2013 r. stał się niezdolny do pracy. W postępowaniu sądowym przesądzone zostało, że w okresie od 1 lipca 2013 r. do 6 lipca 2013 r. wnioskodawca w zakresie ubezpieczeń społecznych podlegał ustawodawstwu polskiemu. Sąd Rejonowy w Legnicy wyrokiem zaocznym z dnia 30 stycznia 2014 r. zasądził na rzecz ubezpieczonego wynagrodzenie od ww. pracodawcy

w wysokości 1.243,22 zł netto za miesiąc lipiec 2013 r. Wynagrodzenie to nie zostało wnioskodawcy przez pracodawcę wypłacone. Kolejnym wyrokiem zaocznym – z dnia 20 listopada 2013 r. – Sąd Rejonowy w Legnicy ustalił, że W. C., będąc zatrudnionym w (...) Sp. z o.o. Sp. kom., w dniu 5 lipca 2013 r. uległ wypadkowi przy pracy. Mimo ww. wyroku – zdarzenie z dnia 5 lipca 2013 r. nie zostało uznane za wypadek przy pracy przez ZUS, który odmówił ubezpieczonemu i prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy i zasiłku chorobowego z funduszu wypadkowego. Decyzje powyższe zostały utrzymane w mocy przez Sąd Rejonowy, a następnie Sąd Okręgowy. Wnioskodawca podał, że w niniejszej sprawie domaga się zasiłku chorobowego za sporny okres w wysokości 80% podstawy wymiaru, tj. z funduszu chorobowego.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał, że zaskarżona decyzja organu rentowego – przyznająca ubezpieczonemu zasiłek chorobowy obliczony od podstawy w wysokości wynagrodzenia minimalnego w oparciu o art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – jest prawidłowa, a w sprawie nie było podstaw do zastosowania art. 37 ust. 2 pkt 2 cyt. ustawy, o co wnosili skarżący. Sąd Rejonowy, powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, uznał, że podstawą wymiaru zasiłku chorobowego ubezpieczonego będącego pracownikiem – zgodnie z art. 36 ww. ustawy zasiłkowej – jest wynagrodzenie „faktycznie wypłacone” przez pracodawcę pracownikowi a nie wynagrodzenie „przyznane”. A zatem, zdaniem Sądu I instancji, w przypadku pracownika, któremu pracodawca nie wypłaca wynagrodzenia, prawidłowo ustalona na podstawie art. 36 ust. 1 czy też na podstawie art. 37 ww. ustawy zasiłkowej podstawa wymiaru zasiłku chorobowego powinna być zerowa. Żeby jednak nie pozbawić niezdolnego do pracy pracownika, któremu pracodawca nie wypłacał wynagrodzenia i nie odprowadzał składek na ubezpieczenie społeczne, zasiłku chorobowego ustawa zasiłkowa gwarantuje środki na zaspokojenie podstawowych potrzeb – gwarancją taką daje przepis art. 45 ust. 1, zgodnie z którym podstawa wymiaru zasiłku chorobowego z tytułu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy nie może być niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% tego wynagrodzenia. Słusznie zatem – zdaniem Sądu Rejonowego – organ rentowy zastosował wspomniany wyżej przepis art. 45 ust. 1 ustawy zasiłkowej i prawidłowo na jego podstawie wyliczył należny ubezpieczonemu zasiłek chorobowy. Odmienne w tym zakresie stanowisko odwołującego nie znalazło aprobaty Sądu I instancji.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodził się wnioskodawca, który w wywiedzionej apelacji zarzucił błędną interpretację przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Podniósł, że Sąd Rejonowy błędnie za podstawę orzeczenia w jego sprawie przyjął art. 36 ww. ustawy. Zarzucił też, że powołane przez Sąd I instancji orzeczenia Sądu Najwyższego nie przystają do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy, gdyż dotyczą albo innego problemu prawnego albo innej podstawy wymiaru składek. Skarżący podniósł, że Sąd Rejonowy, rozpatrując jego sprawę, w ogóle nie wziął pod uwagę art. 37 ustawy zasiłkowej, jak również art. 4 ust. 3 pkt 3 tej ustawy. Cały czas powoływał się na orzecznictwo sądowe, które dotyczy art. 36 ustawy zasiłkowej i w żadnym zdaniu uzasadnienia wyroku nie odniósł się merytorycznie do art. 37 tej ustawy, w którym jest mowa o wynagrodzeniu, „które pracownik osiągnąłby”, gdyby pracował pełny miesiąc kalendarzowy. Zdaniem apelującego, gdyby przyjąć interpretację zastosowaną przez Sąd Rejonowy zbędny w ustawie byłyby przepis art. 37.

Wskazując na powyższe, W. C. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na jego rzecz kwoty 39.219,45 zł netto za 182 dni chorobowego oraz odsetek ustawowych liczonych do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

W ocenie Sądu Okręgowego, argumenty skarżącego dotyczące nieprawidłowego zastosowania przez Sąd I instancji do jego sytuacji faktycznej przepisu art. 36 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, są trafne.

Na wstępie przypomnieć wypada, że cyt. wyżej przepis art. 36 ustawy zasiłkowej w ust. 1 stanowi, że podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu będącemu pracownikiem stanowi przeciętne miesięczne

wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy. Jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem okresu, o którym mowa wyżej, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie za pełne miesiące kalendarzowe ubezpieczenia (ust. 2).

Faktem jest, że cyt. wyżej przepis odnosi się w swej treści do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia „wypłaconego” pracownikowi. Tak jak zresztą przywołane w uzasadnieniu Sądu Rejonowego orzeczenia Sądu Najwyższego. Faktem jest też, że wnioskodawca nie przepracował u pracodawcy – spółki (...) Sp. z o.o. Sp. kom. we W. – okresu 12 miesięcy kalendarzowych, które poprzedzałyby miesiąc, w którym powstała jego niezdolność do pracy. Co więcej, nie przepracował u tego pracodawcy żadnego pełnego miesiąca kalendarzowego, a jedynie kilka dni. Pracę bowiem rozpoczął w dniu 1 lipca 2013 r., a niezdolny do pracy stał się w dniu 8 lipca 2013 r. W takim stanie rzeczy do jego sytuacji faktycznej zastosowania nie znajdzie cyt. wyżej przepis art. 36 ustawy zasiłkowej.

Sytuację ubezpieczonego reguluje natomiast przepis art. 37 ww. ustawy. Zgodnie z jego treścią – jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem pełnego miesiąca kalendarzowego ubezpieczenia chorobowego, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi wynagrodzenie, które ubezpieczony będący pracownikiem osiągnąłby, gdyby pracował pełny miesiąc kalendarzowy (ust. 1). W takim przypadku, zgodnie z ust. 2, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi:

1) wynagrodzenie miesięczne określone w umowie o pracę lub w innym akcie, na podstawie którego powstał stosunek pracy, jeżeli wynagrodzenie przysługuje w stałej miesięcznej wysokości;

2) wynagrodzenie miesięczne obliczone przez podzielenie wynagrodzenia osiągniętego za przepracowane dni robocze przez liczbę dni przepracowanych i pomnożenie przez liczbę dni, które ubezpieczony będący pracownikiem był obowiązany przepracować w tym miesiącu, jeżeli przepracował choćby 1 dzień;

3) kwota zmiennych składników wynagrodzenia w przeciętnej miesięcznej wysokości, wypłacona za miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy, pracownikom zatrudnionym na takim samym lub podobnym stanowisku pracy u pracodawcy, u którego przysługuje zasiłek chorobowy, jeżeli ubezpieczony będący pracownikiem nie osiągnął żadnego wynagrodzenia.

W rozpoznawanej sprawie W. C. stał się niezdolny do pracy po kilku przepracowanych dniach jako pracownik. A zatem – jak stanowi cyt. wyżej przepis – jego niezdolność do pracy powstała „przed upływem pełnego miesiąca kalendarzowego ubezpieczenia chorobowego”. Podstawę zatem należnego mu zasiłku chorobowego powinno stanowić wynagrodzenie ustalone na podstawie art. 37 ust. 1 i 2 cyt. ustawy zasiłkowej. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 września 2006 r. (I UK 54/06, LEX nr 447465), choć nie w identycznej sprawie, ale w sprawie o zbliżonym stanie faktycznym. W ww. wyroku Sąd Najwyższy do ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego pracownika uznał za zasadne odpowiednie zastosowanie art. 37 ust. 1 i 2 ustawy zasiłkowej nawet w sytuacji, gdy pracownik nie otrzymuje wynagrodzenia z przyczyn leżących po jego stronie (co ma miejsce w szczególności, gdy przebywa na urlopie bezpłatnym). Tym bardziej więc ww. podstawa prawna ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego pracownika, który nie przepracował u pracodawcy pełnego miesiąca kalendarzowego, będzie adekwatna w sytuacji, gdy niewypłacenie wynagrodzenia temu pracownikowi nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych, czy wprost z przyczyn leżących po stronie pracodawcy.

Istotnym jest również, co we wskazanym wyżej wyroku podkreślił też Sąd Najwyższy, że art. 45 ust. 1 ustawy zasiłkowej, na który w niniejszej sprawie powołał się Sąd Rejonowy aprobując stanowisko organu rentowego, nie stanowi samodzielnej podstawy wymiaru zasiłku. Ww. przepis stanowiąc, że podstawa wymiaru zasiłku chorobowego z tytułu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy nie może być niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% tego wynagrodzenia, ustala jedynie mechanizm korekty wyniku ustalenia podstawy wymiaru zasiłku w przypadkach, w których podstawa ta obliczona na zasadach wskazanych w art. 36 – 44 ustawy byłaby niższa od kwoty najniższego wynagrodzenia pracowników. Dlatego też sięgnięcie do tego przepisu w miejsce przepisu art. 37 ust. 1 i 2 ustawy, w oparciu o który powinna być ustalona podstawa wymiaru

zasiłku wnioskodawcy, którego „niezdolność do pracy powstała przed upływem pełnego miesiąca kalendarzowego ubezpieczenia chorobowego”, nie było prawidłowe.

Z powyższych przyczyn, uznając argumenty apelacji za zasadne, Sąd –w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c.– zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Legnicy i poprzedzając go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 17 listopada 2014 r. w ten sposób, że przyznał W. C. prawo do ustalenia wysokości zasiłku chorobowego za okres od 8 lipca 2013 r. do 5 stycznia 2014 r. przy zastosowaniu przepisu art. 37 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Jako że na etapie postępowania przed organem rentowym wnioskodawca nie zgłaszał roszczenia o wypłatę odsetek ustawowych od błędnie – jego zdaniem – ustalonej wysokości zasiłku chorobowego, jak również z uwagi na fakt, iż rozstrzygnięcia takiego nie zawierała zaskarżona decyzja (a to ona wyznacza zakres rozpoznania sprawy przez Sąd Ubezpieczeń Społecznych) żądanie przyznania odsetek, zgłoszone przez W. C. w odwołaniu z dnia 18 grudnia 2014 r. przekazano do rozpoznania organowi rentowemu –zgodnie z art. 477¹⁰ § 2 k.p.c.

SSO Andrzej Marek SSO Jacek Wilga SSO Krzysztof Głowczyński